

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ОЦІНЮВАННЯ СВОГО НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬОЮ (ПРОФЕСІЙНОЮ) ПРОГРАМОЮ

(«Сестринська справа»

І бакалаврський рівень освіти)»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньою (професійною) програмою («Сестринська справа»)» було проведено у грудні 2020-го – травні 2021-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- розробку інструментарію (грудень 2020),
- польовий етап (збір даних) (лютий-квітень 2021),
- аналіз даних (червень 2021),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (червень 2021).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 31 запитання). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Сестринська справа» (I (бакалаврський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 7 респондентів/-ок. Розподіл за роками навчання не досліджувався з огляду на невелику загальну кількість здобувачів/-ок. Необхідно зазначити, що у дослідженні брали участь тільки здобувачі/-ки, які навчаються на денній формі навчання.

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Сестринська справа») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Задоволених вибором університету та освітньою програмою (повністю задоволених) виявився однаковий відсоток,

що складає трохи менше половини опитаних (42,9 %); повністю або радше задоволених роботою кафедр також 42,9 %.

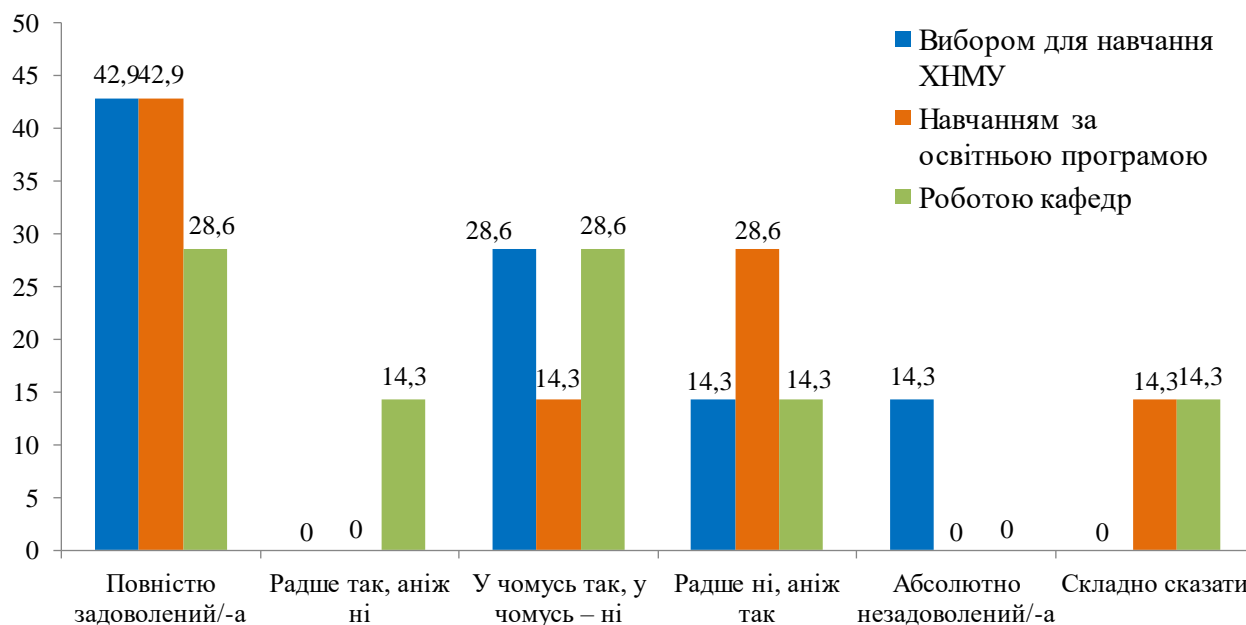

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Серед незадоволених (абсолютно незадоволених та радше незадоволених) вибором для навчання ХНМУ та вибором освітньої програми виявлена однакова кількість, 28,6 %. Незадоволених роботою кафедр було менше, а саме, 14,3 %.

Для 57,1 % здобувачів очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали. Студентів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, виявилось 14,3 %. Респондентів/-ок, що обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні» було 28,6 %.

Більшість студентів/-ок (57,1 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 28,6 % респондентів/-ок зайняли серединну позицію. Негативно ставляться до якості освіти в університеті 14,3 %.

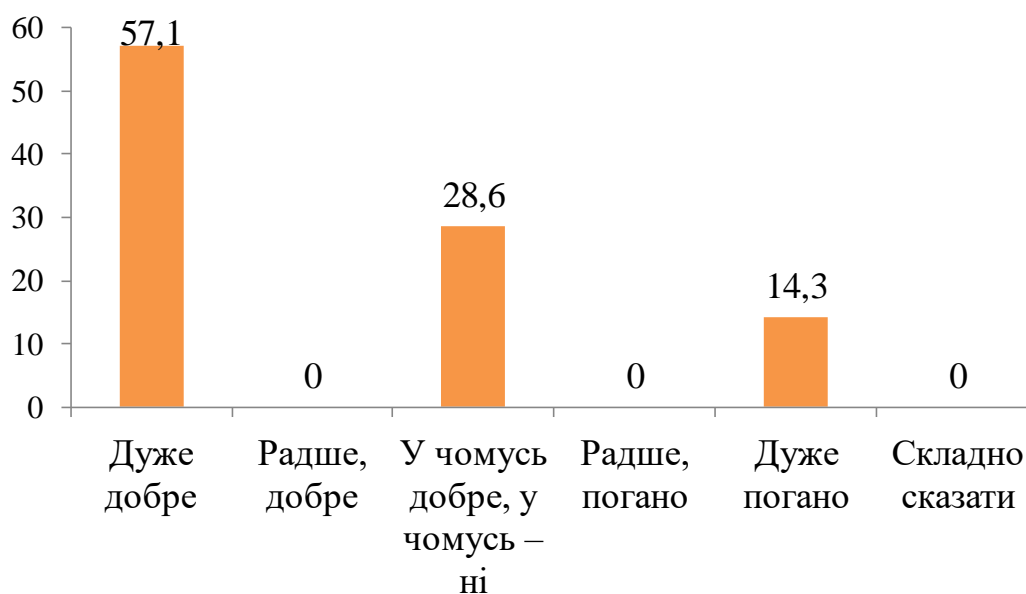

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість (71,5 %) опитаних студентів/-ок вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні потреби та інтереси, а більше половини опитаних (57,2 %) погоджуються з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок студентів щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що думки щодо цього питання розділились. Більше половини опитаних, а саме, 57,1 % покладають відповідальність на адміністрацію вишу та на самих себе, тобто здобувачів освіти. Але й викладацький склад та завідувачі кафедр були визнані відповідальними серед 42,9 % опитаних.

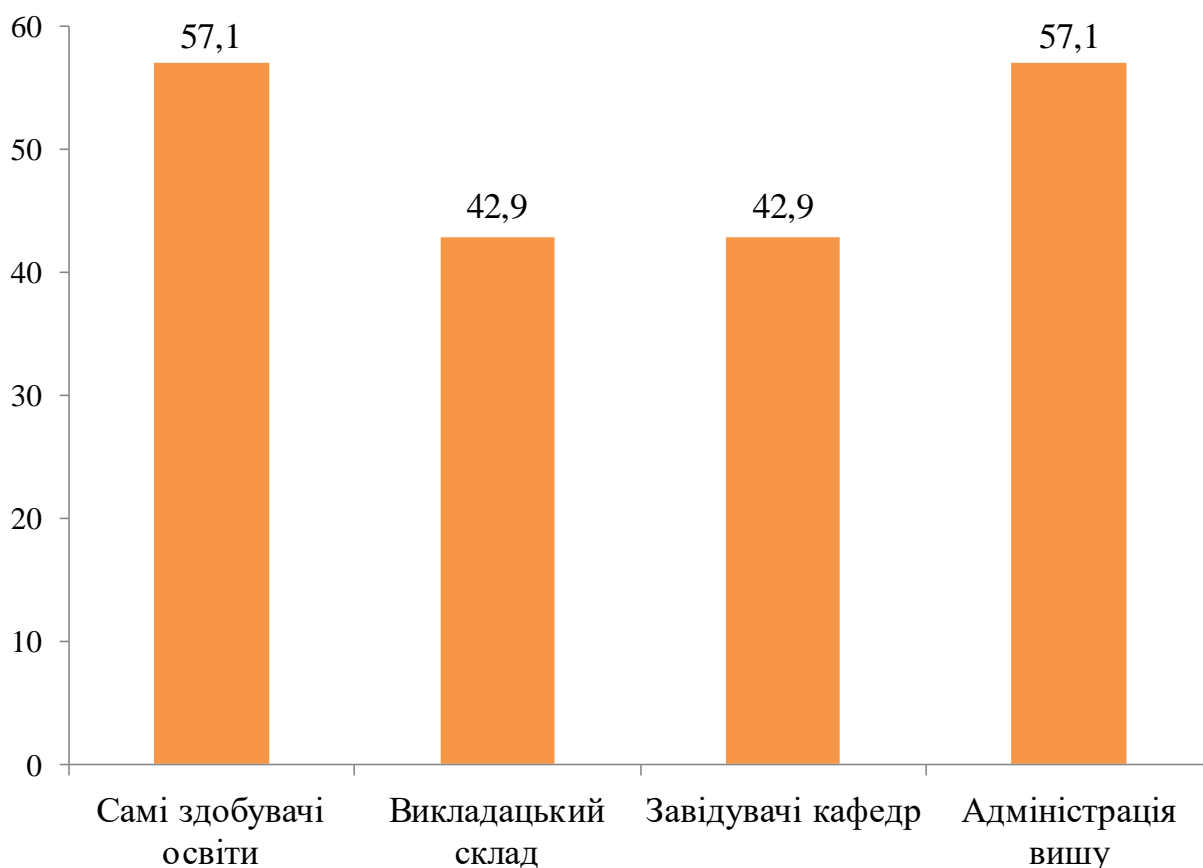

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Тільки 14,3 % респондентів/-ок приймали участь в укладанні чи оновленні освітніх програм зі спеціальності, але ніхто не вказав, що його пропозиції були враховані.

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про зміст навчання був найбільшим (71,4 %); рівень поінформованості про цілі, завдання, методи та форми навчання, а також про критерії оцінювання також вищий за середній (про поінформованість про ці аспекти зазначили 57,1 % респонденток/-ів), найменшим рівень поінформованості був про очікувані результати навчання (42,9 %).

Майже половина опитаних (42,8 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості, але 28,6 % радше незадоволені,

абсолютно незадоволених не виявилось. Ще 28,6 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

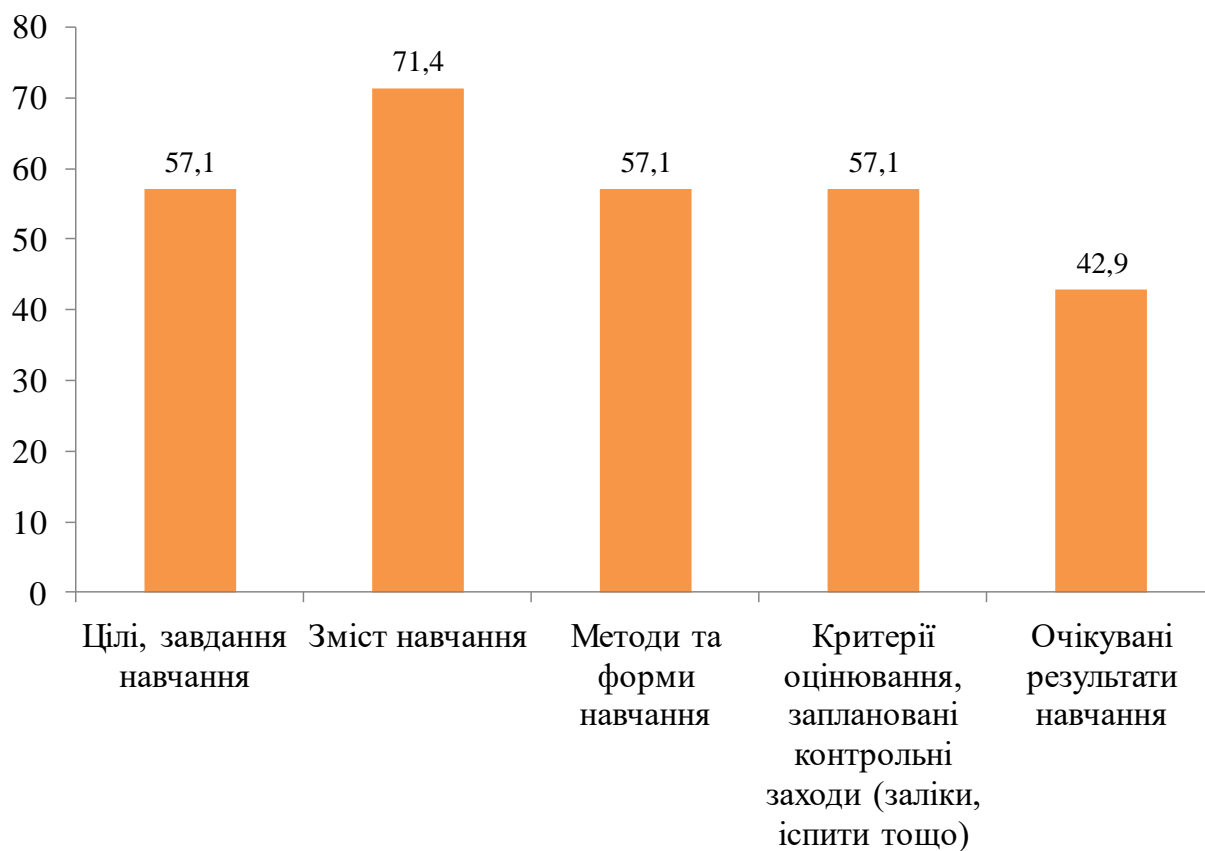

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 14,2 % опитаних зазначили, що вони мають на форму проведення занять суттєвий вплив; 42,9 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 42,9 % не змогли надати однозначну відповідь.

Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «демонстрація презентації» (85,7 %), «розповідь, пояснення» (85,7 %), «самостійна робота з навчальним матеріалом» (71,4 %), «реферати, доповіді, повідомлення» (71,4 %), «обговорення» (71,4 %), «бесіда» (71,4 %) та «усне опитування» (57,1 %). Близько третини опитаних, 28,6 %, обрали таку форму

навчання, як «дискусії». З великою вірогідністю можна припустити, що доволі рідко використовуються такі форми, як «письмові творчі роботи», письмові контрольні роботи» та «тести» (їх обрали 14,3 % опитаних). Варіанти «симуляційне обладнання» та «рольові ділові ігри» не обрав ніхто, але необхідно зазначити, що для цієї освітньої програми не була передбачена робота із симуляційним обладнанням.

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Важливо підкреслити, що 71,4 % опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними, та такий же відсоток (71,4 %) задоволені ступенем інноваційності цих форм і методів. Неefективними ці методи вважають 14,3 % респондентів/-ок та 14,3 % не задоволені їхньою інноваційністю. Щоправда, були й такі, хто утримався від відповіді на ці питання (по 14,3 %).

Студенти загалом позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). Більшість, 57,1 % опитаних, вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів. При відсутність такої можливості заявили тільки 14,3 % респондентів/-ок, 28,6 % утруднились із відповіддю.

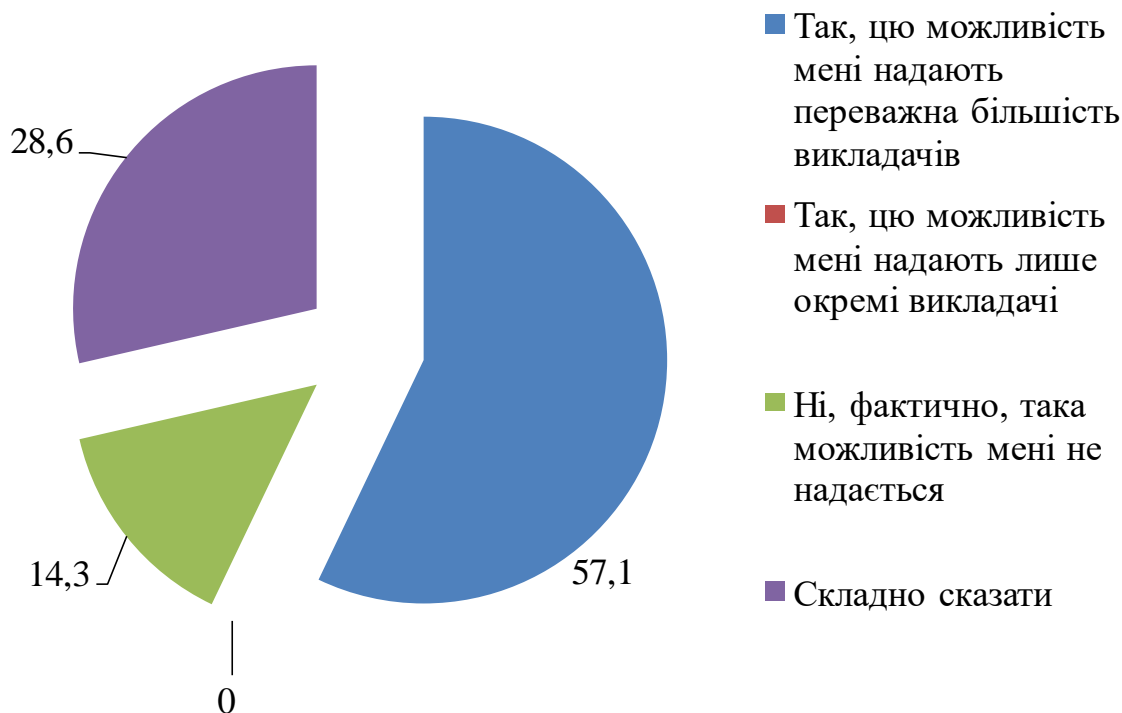

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (71,4 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку розділяють 14,3 %, та 14,3 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Близько половини опитаних (57,1 %) вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Одними із питань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7). Результати аналізу показують, що студенти загалом

виставляють середні оцінки (середній бал – 3,1 із 5) із коливанням у 0,7 – від 2,9 (так оцінили «залученість до занять професіоналів-практиків», «чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних дисциплін», «логічну послідовність вивчення навчальних дисциплін», «перелік навчальних дисциплін») до 3,6 («розклад занять»).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Два відкритих запитання анкети стосувалися покращення якості освіти: «Що може зробити університет для покращення освітнього середовища та кращого задоволення ваших потреб й інтересів у процесі навчання?» (змістовну відповідь дали 3 респондента/-ки) і «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ.» (змістовних відповідей — 2). Відповіді на обидва запитання майже співпадали, тому аналізувалися разом.

Близько половини опитаних (42,9 %) утруднились із відповіддю. Близько третини (28,6 %) хотіли б більше розвивати практичних навичок:

«Більше практики у лікарнях, присутність на різних видах маніпуляцій (операції, пологи тощо), також огляд клінічних, цікавих випадків та хвороб».

Ще 1 відповідь була така: *«Підвищити рівень освіти».*

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльності університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8). Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності з порядком перескладання заліків та іспитів (57,1 %) та з порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (85,7 % опитаних).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Трохи менше половини опитаних (42,9 %) обізнані із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ, із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів, сприяння їхньому здоров'ю; з порядком оскарження результатів заліків, іспитів; із інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; з процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності та з роботою психологічної служби університету.

Найменше здобувачі обізнані (28,6 %) з інформацією про програми міжнародної академічної мобільності та з процедурою врегулювання конфліктних ситуацій.

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найбільше респондентки/-ти задоволені платформами дистанційної освіти університету (85,7 %), рівнем безпеки перебування в університеті (71,4 %), рівнем консультативної підтримки з боку деканату та освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (71,4 %), рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки (57,1 %), можливістю користуватися доступом до міжнародних інформаційних ресурсів (57,1 %), порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (57,1 %), рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (57,1 %).

Менше половини (42,9 %), задоволені рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу порядком перескладання заліків, іспитів та оскарження результатів заліків та екзаменів; процедурою врегулювання конфліктних ситуацій; рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.); ефективністю роботи психологічної служби університету, хоча ці дані не обов'язково свідчать про незадовільну роботу відповідних служб.

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Окремий блок анкети був присвячений ряду надзвичайних ситуацій, які можуть виникати під час навчання. Свідками таких ситуацій була незначна кількість опитаних. Так, тільки 14,3 % серед опитаних під час навчання були свідками ситуації порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, дискримінації (за ознакою віку, статі, кольору шкіри, національністю, релігійної приналежності, мови, місця проживання тощо), або сексуального домагання; свідками порушення академічної доброчесності викладачами, свідками корупції.

Запитання щодо виникнення будь-якого особистого конфлікту інтересів під час навчання отримало переважно негативну відповідь: 71,4 %

опитаних обрали варіант відповіді «Ні», а 14,3 % респондентів/-ок відповіли на запитання ствердно та мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, але опису конфлікту виявлено не було, відповіді містили тільки варіант «не було конфліктів», «ні».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває «здатність висловлювати та відстоювати власну позицію» (71,4 % опитаних) та

«відповідальність за власні дії» (42,9 %). Розвитку таких навичок, як «вміння вести за собою» (0 %), «емоційний інтелект» (0 %), «активна життєва позиція» (14,3 %) «навички співпереживання» (14,3 %) та «вміння критично мислити» (14,3 %) університет має приділити більше уваги.

Трохи менше половини опитаних (42,9 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет (незадоволеними виявилися 14,2 % респондентів/-ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 42,9 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньою програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). 42,9 % студентів/-ок вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

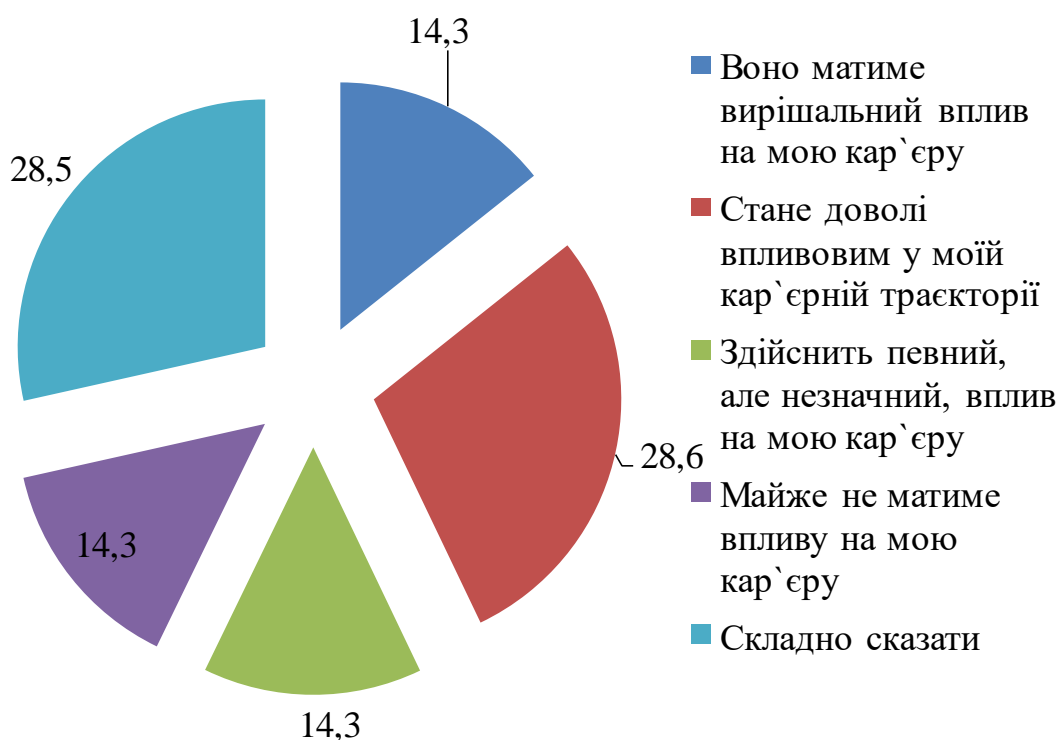

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було 14,3 %, ще 28,6 % обрали варіант «складно сказати».

Аналітичний звіт виконала:
Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.